

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dočelo za vse leta 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 8 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 23 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od piterostopne peti vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v L nadstropju, upravljanje pa v pritličju. —

Upravljanju naj se blagovotijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kranjske deželne finance in učiteljske plače.

IV.

Nepokriti letni primanjkljaj v deželnem gospodarstvu znaša torej sedaj 350.000 K. Za bodočnost pa se nam kaže deželno gospodarstvo vše neugodnejši luči, ako uvažujemo dolgov, ki jih je morala dežela napraviti vsled tega, ker deželni zbor v pokritje omenjenega primanjkljaja iz zadnjih desetih let ni zvišal doklad. Te dolgov bo seveda v gotovi dobi plačati, dotej pa teko od njih obresti.

Na nam natančno znano, koliko znašajo ti posebni dolgori, kajti zadnji računi še niso objavljeni, ali skoro gotovo bodo znašali nad milijon kron. Kako naj tudi bo drugače, ko ima dežela od leta 1894. redno vsako leto primanjkljaje, ki se niso mogli pokriti drugače, kot s posojili. V tem oziru je storila deželno-zborska večina veliko napako, to napako nasmreč, da ni zvišala naklad. Zlasti klerikalci so vedno in vedno moledovali, naj se dovolijo ti in oni prispevki, te in one podporo, a niso prav nič vprašali, kje naj dežela dobi denar, samo kadar se je reklo, da se morsajo zvišati doklade, so ugovarjali in prosili toliko časa, da je večina odnehalo. Klerikalci so se bali svojih volilcev, večina pa je bila preveč obzirna.

Da so v zadnjem desetletju nastali znasti primanjkljaji, temu se ni čuditi. Uvaževati je samo treba, koliko je dežela v tej dobi zgradila novih stavb (bolnico, deželni dvorec, radeški most), koliko je dovolila podpor, koliko je imela stroškov vsled potresa in kako so naravnim potom naraščali stroški, ne da bi se bili na drugi strani pomnožili dokladi.

Poleg zvišanja potrebščin zaradi dolgov, najetih v svrhu pokritja primanjkljaja v zadnjem desetletju ima

dežela še en strošek, ki ni vpoštet v zadnjih navedeni potrebščini, ki pa se pojavlja redno, leto za letom, v večji ali manjši meri. To je strošek za melioracijo, za vodovode in za prenovljenje vinogradov. Ta strošek zategadel ni vpoštet pri stalni potrebščini deželnega zaklada, ker ga bo kot stalnega fiksirati šele tedaj, ko se ustanovi melioracijski zaklad, iz katerega se bodo potem pokrivali stroški za melioracijo, za vodovode in za druga deželnokulturna dela. Računati pa se mora s tem, da bo znašala svots, ki jo bo morala dajati dežela vsako leto v ta namen iz deželnega zaklada melioracijskemu zakladowi, 200.000 K in da se bo tedaj zvišala stalna potrebščina deželnega zaklada od 3.300.000 K na 3.500.000 K. Tej svoti moramo pričeti še letnih 50.000 K, ki se bodo rabilo za obrestovanje in povračilo prej omenjenih posebnih, v zadnjih desetletjih napravljenih dolgov. Skupna potrebščina bo torej znašala **3.550.000** kron, a sā to potrebščino je pri sedanjih dohodkih in pri sedanjih dohodkih samo **2.950.000 K**, torej celih **600.000 premalo**.

Tako je gospodarsko stanje dežele kranjske in sedaj je vprašanje kje naj se dobi denar še za zvišanje učiteljskih plač?

Vojna na Daljnem Vztoku. Boji pri Liaojangu.

Koliko se je že pisalo po listih, da je bila ruska armada pri Liaojangu poražena, da je več njenih oddelek uničenih, mnogo vojev pa odrezanih od Mukdene. Čule so se že tudi trditve, da je general Kuropatkin, ker ni mogel svoje armade obvarovati pred tako grozovito katastrofo, kakor jo je baje zadeba v dolini reke TAJCI, pokazal svojo popolno nezmožnost in nesposobnost kot vojskovedja in strategik. No, sedaj se je pa

izkazalo, da so vse gori navedene trditve popolnoma neresnične, oziroma da nimajo prav nikake dejanske podlage in vsi angleški, Rusiji tako sovražni listi nimajo dovolj besed, da bi mogli zadostno proslaviti Kuropatkin kot vojskovedja in ga imenujejo naravnost strategičnega generala prve vrste.

Izkazalo se je namreč, da se je Kuropatkin posrečilo s spremnim manevriranjem celo svojo armado z rasmeroma malimi izgubami rešiti iz japonskega objema proti severu, kar je bilo po mnenju vseh strokovnjakov naravnost mojstrsko delo. In razni listi, ki so še pred nekaj dnevi pisali o ruskem porazu, naglašajo sedaj, da se v dolini reke TAJCI pravzaprav ni bila nobena prava bitka, da torej o kakem porazu na eni ali drugi strani sploh ne more biti govora.

Brzojavka, v kateri javlja Kuropatkin, da se je njegova armada srečno umaknila proti severu, se glasi: Naša armada je sedaj na potu proti severu in se je s tem srečno umaknila iz nevarnega položaja, v katerem se je nahajala, ker je sovražnik pritiškal nanjo tako na ozki fronti, kakor na levem krilu. Ves dan pa je trajal pri zadnjih vojih, zlasti pa na levem krilu, artiljerijski ogenj, ki pa je imel le malo pomena. Naše izgube so znašale ta dan samo okoli 100 mož.

Maršal Ojama je postal v Tokijo obširno poročilo o bojih, ki so se vršili pri Liaojangu od 24. avgusta do 4. t. m. V tem poročilu pravi: Rusi še vedno drže premogokope v Jantaju. Ker so ti premogokopi edini v Mandžuriji, so za Ruse z ozirom na železniški promet življenskega pomena. Del ruske armade se še vedno nahaja v Jungšiuizu južno od Jantaja. Kurokijeva armada je še vedno v dohodkih in vruskimi voji. Naše levo krilo in center sta se ustavila na levem bregu reke TAJCI.

Maršal Ojama namerava z enim

delom svoje armade zasesti višine severno od Muhanga, z drugim delom pa prodričati proti severu.

Kuropatkin je uničil vse mostove za sabo, tudi železniški most preko reke TAJCI. O japonskih izgubah od 25. avgusta naprej se še ne morejo objaviti nobeni natančni podatki, ker se izgube še niso dognale, toliko pa je gotovo, da so zelo težke. Da bi Japonci uplenili več ruskih topov, o tem Ojama ne poroča ničesar. Kuropatkin je dobival do 30. avgusta neprestano nove voje na podmoč. Končno je razpolagal z več nego 12 divizijami. Njegove izgube niso znane. Kurokij je zadel zapadno od Hejingtaja na ljut odpor ruske armade. Šele po štiridnevnom obupnem in divjem boju je potisnil Ruse iz njihovih pozicij. Jasno je, da se je vsled trdrovratnega odpora na tem mestu glavna ruska armada lahko umaknila proti severu in se s tem izognila porazu.

Potrjuje se torej tudi z japonske strani, da se je Kuropatkin posrečilo s celo svojo armado se umakniti proti severu, ne da bi imel pri ti svoji akciji posebnih izgub.

Boji pri Liaojangu v ruski luči.

Vojški list »Ruski Invalidi« nagaša, da je bitko pri Liaojangu smatrati kot strategičen neuspeh Japoncev. Kuropatkin se vzprične neugodnih pogojev izogiblje vsaki odločilni bitki; on še vedno čaka na nove vojaške voje, a ne zamudi nobene prilike, da bi ne poskusil sovražnika čim najbolj oslabiti. Utrdbe pri Liaojangu so a priori že imele ta namen. Kuropatkin je dobro vedel, da bi bilo neumestno — biti odločilno bitko na tem mestu; že v prvem tednu vojne je v to odločilno oklice pri Mukdenu. Namen utrdb pri Liaojangu pa je bil samo — reducirati japonske sile, kar se je v

polni meri posrečilo. Gleda nato je Liaojang v zadnjih petih dneh sijajno izpolnil svojo nalogo, in sicer tako v strategičnem, kakor v taktičnem oziru.

Ruske izgube v zadnjih bojih.

Angleški listi poročajo, da je dobio vojno ministrstvo v Petrogradu obvestilo z bojišča, da je izgubila ruska armada v bojih pri Liaojangu 40.000 mož; Vyborški in Orlovski polk sta bila baje popolnoma uničena.

Da je ta vest pretirana, je nedvomno. Ako bi bili Rusi res izgubili 40.000 mož, potem bi morale japonske izgube znašati najmanj 80 do 100.000 mož.

Iz Pariza pa se poroča, da znašajo ruske izgube pri Liaojangu, kakor se je uradno razglasilo, samo 16.000 mož.

Ruska armada v Mandžuriji.

Reuterjev urad javlja iz Petrograda: Veliko število novincev se je že poklicalo v službo. Od začetka vojne se je poslalo — ne všeči vojev določenih za straženje sibirskih železnic, v Madžurijo 350.000 mož, ki pa še niso vši došli na bojišče. Pred koncem oktobra doslo na bojišče še trije armadni kori, skupaj s 192.000 možmi. Do konca tega meseca se Kuropatkinu dopošlje še 1108 novih topov.

Za Port Artur.

V torku so Japonci ujeli dva kitajska tolmača, ki sta bila v službi pri generalu Stesiju v Port Arturju, in sicer enega pri Šušijenu, drugega pa pri Palungšanu in ju kot vohuna obesili. Rusi pričakujejo tretji splošni napad na trdnjavo v sredo. Zadnji naskoki dne 2. in 3. t. m. so bili uspešno odbiti. Cena moki je v Port Arturju padla zadnje dni z 10 na 4 rublje, ker je došpel v luko velik parnik, ki je imel na krovu ogromne množine živil, zlasti pa moke.

»Daily Chronicle« poroča, da je položaj Japoncev pred Port Arturjem

LISTEK.

Slovansko bogoslužje.

(Slavensko bogoslužje u Hrvatskoj; napisao Ivan Krst. Tkalcic. U Zagrebu. Naklada i tiskar Dioničke tiskare. Str. 124.)

Ugledni hrvatski zgodovinar, akademik Ivan Tkalcic, je začel svoj čas v zagrebškem časniku »Katolički List« objavljati znanstveno studio o zgodovini slovanskega bogoslužja. Dasi je Tkalcic sam duhovnik, dasi je bilo uredništvo rečenega lista v duhovniških rokah in dasi je bila Tkalciceva studija strogo zgodovinska, so se vendar našli ljudje, ki so Tkalcicu v Rimu denuncirali in iz Rimu je na podlagi te denunciacije prišel ukaz, da »Katolički List« ne sme več priobčevati Tkalciceve razprave o slovanskem bogoslužju.

Tkalcic pa se ni uklonil nego je zbral že izdane članke, dodal vse to, česar vsled ukaza iz Rima ni več smel priobčiti v »Katoličkem Listu« in vse to izdal v posebni knjigi.

Čitali smo Tkalcicevo knjigo z največjim zanimanjem, kajti v njej je temeljito učenjak podal na podlagi avtentičnih virov sestavljen verno

sliko slovanskega bogoslužja in vsa očita in skrita prizadevanja, zadužiti to slovansko bogoslužje in oropati jugoslovanske katoličane te njihove v nacionalnem in prostvenem oziru velevažne pravice.

Rim sam je povzdignil slovanski jezik na najslavesnejši način na čast bogoslužnega jezika. Se za časa slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in sv. Metoda je papež pripoznal ravnoopravnost slovanskega bogoslužja z latinskim bogoslužjem in s tem pokazal, da glagolica in slovansko bogoslužje ni nevarno ne verne edinstvu cerkve.

Toda že tedaj so se začeli boji proti slovanskemu bogoslužju in čim bolj je rimska cerkev izgubljala svoj katolički, to je univerzalni značaj ter postala laška uredba, toliko hujši je postal ta boj, dokler se ni za naših dni spremenil v očitno ubijanje te starodavne pravice.

Živo in temeljito je Tkalcic pospel te boje v svoji knjigi. Človeka obide srd, ko čita, kako so nemški škofje držali sv. Metoda kar tri leta v ježi, samo zato, ker je branil slovansko bogoslužje. Sam papež Ivan VIII. se je zgražal nad tem kaničalskim početjem in je pasavskega

nadškofa zaradi njegovega nečloveškega postopanja proti sv. Metodu izobčil.

Boj pa je trajal dalje in škofje in posvetne oblasti so se pehali na vse načine, da uničijo zadnji sled glagolice. Največkrat pa so bili škofje izredno v posvetnih oblastnikov, ki so z odpravo slovanskega bogoslužja hoteli oškodovati slovanske narodnosti.

Največji del svoje knjige je Tkalcic posvetil zgodovini slovanskega bogoslužja na Hrvatskem, specijalno v Dalmaciji in v zagrebški škofiji.

V Dalmaciji so italijski škofje in duhovniki bili že od vsega začetka strupeni sovražniki slovanskega bogoslužja in trudili so se na vso moč, da je odpravijo. Ali slovansko bogoslužje je imelo mogodenega, da, ne premagljivega zaščitnika: narod, katerega niso mogli premagati ne tuji škofje ne domače izdajice v duhovskem talarju.

Poleg naroda samega so brali slovansko bogoslužje posebno franciškani in tem gre v prvi vrsti zasluga, da so nasprotna prizadevanja tujih škofov in domačih odpadnikov ostala brez uspeha osroma so dosegla le malo uspehov.

Iz cele Tkalciceve knjige se vidi, da je Rim v tistih časih branil slovansko bogoslužje in da so je preganjali škofje in duhovniki ali iz sovražnosti do narodovega jezika ali po naročilu vlade.

Tkalcic meni, da je Rim še danes na istem stališču. Res, da vodi boj proti slovanskemu bogoslužju v Dalmaciji dandanes v prvi vrsti vlada, ki je po svojih kreaturah na škofovskih stolicah iztrebila že v veliki meri glagolico, ali tudi Rim ni tako nedolžen, kot se dela. V rimski cerkvi vladajo dandanes smrtni sovražniki slovanskega bogoslužja, jezuitje, in s tem je dovolj rečeno.

Kar skušajo škofje danes dosegli v Dalmaciji, to so že davno dosegli v zagrebški škofiji.

Med hrvatskimi duhovniki je dosti tacih izdajic, kakor jih imamo med slovenskimi duhovniki, in ti trde prav radi, da v zagrebški škofiji sploh ni nikdar bilo slovansko bogoslužje v navadi. Tkalciceva knjiga kaže, kaj je istina. Tkalcic je jasno in neovrano dokazal, da je bilo v zagrebški škofiji sedem deset župnij, v katerih je bilo v rabi slovansko bogoslužje. Danes je

že davno izginil vsaki sled slovanskega bogoslužja; kukavice v duhovskem talarju so narod ogoljufali, mu ukradli njegovo pravico in mu usilišili latinsko bogoslužje.

In bojimo se, da bo tako tudi v Dalmaciji. Saj vidimo, kako se godi v Istri. Najprej so odpravili slovansko bogoslužje in ko je narod čez dolgo čas začel zahtevati svojo staro pravico, se je zvijačno reklo: oj, sas se sime rabiti, kjer se je rabilo pred 30 leti. Rim je bil vedno hčavski in zvijačen.

Žal, da nismo v Tkalcicevi knjigi ničesar našli o slovanskem bogoslužju med Slovenci. Brez dvoma je bilo tudi po Kranjskem vsaj v nekaterih krajih v navadi. To kažejo ogromne množine glagolskih listin in knjig v ljubljanski licealni knjižnici in t

precej obuten. Rusi v trdnjavi so dobro preskrbjeni z živili in streljivo. Kitajci, ki so dospeli te dni iz Port Arturja, pripovedujejo, da ruska posadka še vedno pričakuje, da jo Kupertin v doglednem času osvobi. General Steselj stanuje baje v neki jami, ki je z vsemi utrdbam zvezana z električnimi žicami in od koder general vodi vse operacije. Vsi nevojaki stanujejo v takih jamah.

O baltiškem brodovju.

Ruski listi pričevajo, da ar-madno povelje admiral Birileva, poslovniku baltiških pristanišč. Na ukaz njegovega carskega veličanstva vel-kne in generalnega admirala Ale-seja, sem prevzel poveljstvo tegale brodovja: oklopnice: »Imperator Nikolaj I.«, »General admiral Apraksin«, »Admiral Ušakov« in »Admiral Senjavin«; križarke 1. razreda: »Minin«, »Vladimir Monomak«, »General-admirale in »Jevropa«; križarke 2. razreda: »Arija« in torpedne križarke: »Poročnik Jiljin«, »Vojvodica«, »Posadnik« in »Abrek« in torpedni lovci: »Pratik«, »Prozorljiv«, »Proužiteljnik«, »Retljiv«, »Rježiv«, »Pilkis«, »Rjani« in »Pročni«. Svojo zastavo sem 1. septembra raz-vil na oklopni »Imperator Nikolaj I.«. Načelnik generalnega štaba je pod-admiral Petrov. Poveljnemu 2. oddelku tihomorskega bro-dovja priporočam, da naj ne sledim mojim poveljem in se ne ravna po mojih signalih, mar-več naj svojo eskadro popol-noma samostojno pripravlja za odrhod.

Odpravkar imenovanega brodovja so se dne 30. avgusta zbrali v Kronštatu tele ladje: oklopnice »Knjaz Su-vorov« z zastavo admirala Rožde-stvenskega, »Borodino«, »Imperator Aleksander III.«, »Navarin«, »Siso Veliki« in »Oslablja« z zastavo pod-admirala Felkersama in križarke: »Admiral Nahimov«, »Svetljana«, »Avrora«, »Dimitrij Donskoj« in »Almaž« z zastavo podadmirala Enquista.

»Lokalanzeigerjuc« se poroča iz Potrograda: Baltiško brodovje odplije definitivno 10. t. m. iz Kronštata v Libavo in od tamkaj 14. t. m. na Daljni Vzrok. To brodovje bo štelo 40 modernih, skoro samih novih vojnih ladij.

Bolezen beri-beri v japonski armadi.

»Daily Telegraph« se poroča iz Čina, da leži v Dalnjem 10.000 Japoncev bolnih na beri-beri bolézni. Beri-beri, ki jo imenujejo Japonti Kak-ke, je nalezljiva bolezna. Človeka se polasti velika utrujenost, udje mu otrpejno, sapa mu zastaja, razni udje mu ovodenje in tekom 6 ur nastopi navadno smrt. Pravega leka proti ti bolezni ni.

Malo verjetna vest

»Národní Listy« pričevajo iz Petrograda malo verjetno vest, da ste ruske križarke »Don«, ko je odpula iz Lizbone, napadli na portugalski obali dve japonski torpedovki.

Italijanske vzporednice na vse-učilišču v Inomostu.

Inomost, 8. septembra. Vlada je v hudi zadregi. Nihče noče oddati v Inomostu hiše v najem za italijanske paralekle, dasi vlada ponuja visoko najemnino. Namestniku se je bilo sicer posrečilo, da je od nekega stavbnika v predmestju najel hišo za eno leto, ne da bi bil lastniku hiše povedal v kak namen je hiša najeta. Ko pa je stavnik zvedel, da pridejo v njegovo hišo italijanske vseučiliščne vzporednice, je takoj pogodbo preklical, vsed česar ga sedaj namestništvo toži. Sedaj išče vlada prostore zunaj mesta, dasi ne ve, ali bodo italijanski profesorji in dijaki sploh hoteli iti iz mesta.

Parlamentarni položaj na Ogrskem.

Budapešta, 8. septembra. Danes se je vršil prvi ministrski svet po parlamentarnih počitnicah. Rešile so se tekoče zadeve. Koncem t. m. se vrši zopet ministrski svet, ki bo razpravljal o proračunu za leto 1905.

Iz Srbije.

Belgrad, 8. septembra. Na dan svojega kronanja izda kralj Petar obsežno pomiloščenje in druge dobrote civilnim in vojaškim osebam.

Belgrad, 8. septembra. Te dni so se vršile konference liberalne stranke, da bi se izravnali konflikti v stranki. Liberalna stranka je bila, ki je leta 1858. vrgla dinastijo Karagjorgjević ter zopet uvedla na Srbsko Obrenoviće, katerim so bili liberalci vedno glavna opora. Karagjorgjević so bili politično strašilo. Ker pa se je Avakumović z nekaterimi drugimi uglednimi člani liberalne stranke udeležil zarote proti kralju Aleksandru in kraljici Dragi, ne da bi bil o tem obvestil poprej ostale liberalne voditelje, moral je priti do razpora. Člani liberalne stranke sicer sedaj niso proti vladajoči dinastiji Karagjorgjević, niti so proti činu 11. junija l. l., le Avakumović ne morejo odpustiti. Na konferenci pa se ni doseglo sporazumljenje, temuč se je stranka še dalje razcepila, tako da ima sedaj štiri skupine mesto dosedanjih dveh. In tako je dandanes Srbija brez dobre opozicije.

Belgrad, 8. septembra. Ministrska kriza je skoraj neizogibna ter na počasi najbrže takoj po kraljevem kronanju. Pasič hoče na vsak način priti na krmilo vlade, ter bi v ta namen rad ministrskega predsednika generala Gruča spravil za poslanika v Petrograd, čemur pa se Gruč upira. Tudi med ministri in državnim svetom je nastala velika napetost.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 8. septembra. V Prizrend je vdrlo 600 oboroženih Albanov iz Ljume. Naproti mu je šel sicer cel bataljon, ki pa jih je napravil prostopot, da se prepreči prelivanje krvi. V vseh okoli Prizrenda je 500 Albanov. Prizrendski guverner je zatrjeval konzulom velesil, da za kristjanske šole in za Turke ni nevarnosti. Pač pa je nujno potrebno, da se garnizija v Prizrendu pomnoži, ker ima le dva bataljona. Albani imajo turško vlado v polpolnem strahu. Nedavno so pregnali člane novo ustanovljenega sodišča. — Vlada je poslala posebno komisijo treh članov, da se pogaja z albanskimi odposlanci o njihovih željah in zahtevah. Albanci pa so komisijo s silo odvedli v Bičan.

Kreta in Grška.

Carigrad, 7. septembra. Višji komisar na Kreti, princ Juri, je izdelal spomenico o položaju na otoku ter jo izročil italijanski vlasti. Nadalje izroči enako spomenico tudi še ostalim trem nadzorovalnim vladam nad Kreto, namreč Franciji, Angliji in Rusiji. Iz Krete so prišli v Atene tudi člani zborične opozicije posredovat pri ministrskem predsedniku in pri prestolonasledniku za popolno spojitev otoka z Grško.

Pariz, 7. septembra. Grški princ Juri je danes odpotoval iz Pariza na Dunaj. Prihodnje dni se vrne v Pariz, da se posvetuje z ministrom Delcassem, ki je sedaj še na dopustu, zaradi priklopljenja Krete Grški. V francoskih političnih krogih prevladuje prepričanje, da nadzorovalne velesile želje krečanskega prebivalstva in vrhovnega komisarja zaradi sedanjega mednarodnega položaja ne morejo ustreči.

Carigrad, 8. septembra. Princ Juri zahteva od velesil, ako so že proti združenju Krete z Grško, naj se ustvari vsaj tako razmerje, kakršno imata Bosna in Hercegovina napram Avstro-Ogrski. Princ odločno odklanja, da bi ostal na svojem sedanjem mestu še po letu 1905, ko mu poteče doba.

Zaroka nemškega prestolonaslednika.

Berlin, 8. septembra. Kdaj se vrši poroka nemškega prestolonaslednika s princezino Cecilijo iz Meklenburg-Schwerina, še ni določeno. Splošno se pričakuje, da bo poroka v pozni jeseni letos.

Rim, 8. septembra. Nemški cesar je brzojavno naznani italijanski kraljevi dvojici zaroka svojega sina. Italijanski kralj se je brzojavno zahvalil ter izrekel željo, da bi rad prišel k poroki v Berlin.

Boji v Maroku.

Pariz, 8. septembra. Po možejah v Maroku se je čitalo pismo vojnega ministra, s katerim se naznanja, da so sultanove čete pri Uđi hudo pobile vojsko pretendentovo.

Ustanovni občni zbor „Zveze slovenskih odvetnikov“.

Kakor znano, se je na shodu slovenskih odvetnikov, ki se je lani sklical v Ljubljani, da glaso in odločno protestuje proti nečuvanim krvicam, ki se goda slovenskemu jeziku pri sodiščih in drugih uradih — zlasti na Koroškem, sprožila misel, da se naj ustanovi »Zveza slovenskih odvetnikov«, koje naloga bi naj bila ne samo ščuvati stanovske interese slovenskih odvetnikov, marče zlasti krepko stati na braniku za narodna prava, koja je posebno v zadnjem času jela na nezaslišan način gaziti Slovenskem sovražna birokracija.

Ker je ta misel našla ne le v krogu slovenskih odvetnikov, marče tudi v vse slovenski javnosti ra-dosten odmev, se je takoj na shodu volil pripravljalni odbor, čigar naloge je bila, da sestavi pravila in izpoljuje njih potrditev pri vladi.

Pripravljalni odbor je to svojo nalogo izpolnil in v sredo zvečer se je vršil v mestni dvorani ustanovni občni zbor »Zveze slovenskih odvetnikov«.

Zborovanju je načeloval predsednik pripravljalnega odbora, gosp. dr. Karel Triller. Zborovanja se je udeležilo lepo število ljubljanskih odvetnikov in odvetniških kandidatov in odpodancev in drugih izvenkranjskih slovenskih dežel.

Dr. Triller je naglašal v svojem uvodnem govoru, da so vse izvenkranjske odvetniške zbornice v sovražnih rokah in vsele tega že načelno nasprotne tako svojim slovenskim članom, kakor zlasti njih narodnim težnjam. Že zdavnata se je z bog tega čuti živa potreba zlasti pri slovenskih odvetnikih zunaj Kranjske, da bi se osnovalo društvo, ki bi ob svojem ognjišču združevalo vse slovenske odvetnike in odvetniške kandidate in jim nudilo ono zaslomo, katere Slovencem, žal, ne dajejo v nasprotnih rokah se nahajajoče odvetniške zbornice. Ta želja se je izpolnila! Na lanskem shodu slovenskih odvetnikov je bil podan temelj »Zvezi slovenskih odvetnikov« in izvoljen pripravljalni odbor, da stori potrebne korake, da se to društvo čim preje osnuje. Ta odbor je svojo naloge rešil in izvršil vse sklepe odvetniškega shoda. Resolucije, ki so se sklenile na shodu, je dal natisniti in jih postavil onim oblastom, katerih se se v prvi vrsti tikale; takisto je tudi poskrbel natisk stenografskih zapisnikov o razpravah na shodu. Mlajši člani pripravljalnega odbora so prevzeli žurnalističko delo in obvestili časopise o sklepih in rezolucijah odvetniškega shoda.

Svojo glavno naloge pa je odbor izpolnil s tem, da je redigiral pravila za »Zvezco« in po raznih zavetih končno izposloval, da jih je potrdila vlada.

K društvu je dosegel pristopilo 34 rednih in 4 izredni člani. Blagajna izkazuje sedaj 185 K 42 v pri-mankljaju, ki se pokrije s članarino. Ob sklepu svojega poročila je govornik poudarjal, kako velike važnosti bo »Zvezca« ne samo za slovenske odvetnike, ampak v prvi vrsti za celokupni narod slovenski, za čigar pravice bo vsekdar krepko stala na braniku in jih ščitila z vsemi svojimi silami, pozdravil zastopnika notarskega stanu, gosp. notarja Gregorčiča in predstavil zboru političnega zastopnika, g. komisarja dr. Milijanta Zarnika.

Druga točka dnevnega reda so bile volitve predsednika, 8. odbornikov in 2 preglednikov.

Za besedo se je zgassil dr. Danilo Majaron in predlagal, da se naj pripravljальнemu odboru ikreče za požrtvovalni in uspešni njegov trud zahvala in priznanje. V znak tega priznanja pa se naj voli g. dr. Karel Triller za predsednika »Zveze slovenskih odvetnikov«, čemur so vso navzoči navdušeno pritrtili.

V odbor so bili na predlog dr. Dan. Majarona z vseklikom poklicani člani gg.: dr. Valentin Krisper, dr. Fran Novak, dr. Alojzij Kocjan, dr. Jos. Kušar, dr. Ferdo Müller, dr. Juro Hrašovec za Štajersko, dr. Otokar Rybář za Primorsko in dr. Janko Brejčić za Koroško.

Za preglednika sta bila izvoljena gg.: dr. Ivan Tavčar in dr. Tekavčič.

Nato so se en bloc odobrila pravila in se je na predlog dr. Dan. Majarona določila članarina za odvetnike letnih 20 kren, za odvetniške kandidate in izredne člane pa 10 kren.

Pri točki rasni predlogi in nавeti je g. dr. V. Krisper predlagal, da se izvrede g. dr. Al. Homannu v imenu »Zvezce« zahvala in priznanje za izdanje »Sodno-zdravniške terminologije«, čemur je zbor pritrtil.

Sprejet je bil tudi g. dr. Jos. Kušarjev predlog, da naj odbor »Zvezce« stori primerne korake, da se v kasenski pravdi izvedenški izvid v bodoče sestavlja v istem jeziku, v katerem se zagovarja otočenec.

Sklepalo se je še o raznih drugih vseh zavetih zadevah, izvršitev teh sklepov pa se je prepustila društvenemu odboru.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik zaključil občni zbor z željo, da bi nove društvo upešno delovalo in obrodilo obilo sadu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. septembra.

— **Šuklje popravljaj.** Prejeli smo naslednji popravek: V 202. štev. »Slov. Naroda« z dne 5. sept. t. l. čitati je v uvodniku, naslovljenem

»Kranjske deželne finance in učiteljske plače« med drugim o meni, da sem si »nalil prilastiti vse zasluge rajnega Lubeja, ki je sprožil in izvedel deželni užitinski zakup« — ter na drugem mestu: »Rajni Lubej je že pred 15 leti agitiral za tako preuredbo užitinskega zakona, kakor jo sedaj priporoča Šuklje, ki je v svojem članku sploh samo rekapituliral Lubejeve misli, a jih prodal za svoje« Temu nasproti popravljajem stvarno: Nikakor ni res, da sem svoj načrt o preosnovi deželnega užitinskega zakupa prevel od g. Lubeja ali ga izdal po njegovem navodilu. Res pa je, da je to že sprva bila moja izvirna misel, res je, da sem pač se bil semetrtja razgovarjal z vodjo deželnega užitinskega urada o časnih udeležbe deželnega odbora pri tedenih zakupnih dražbah, — kakor je to bila naravna dolžnost vodstva referenta o deželnem zakladu —, da je pa cela struktura mojega nasvetova, zlasti določitev zakupne svote, njena sestava iz stalnega in spreminjača zneska ter državna udeležba pri čistem dobičku preko gotove mere, — po vsem moja ideja, glede kateri mi nikoli ni prišlo na misel, sveta si iskati pri g. Lubeju.

Na Kamnu, 8. sept. 1904.

Franc Šuklje.

Opomba uredništva: Nasproti trditvi g. Šuklje konstatujemo, da doslej g. Šuklje v tej zadevi ni nikdar javno nastopil in je ni nikdar nikjer sprožil, medtem ko je rajni Lubej to stvar samostojno sprožil pri deželnem odboru in je deželniodbor na podlagi Lubejevega nasvetova tudi že storil primerne korake pri ministrstvu, a brez upešno, kakor priča dotični akt iz leta 1892.

— »Danica« bo imela svojo slavnost na starem strelšču, ki je last tiste Kranjske hraničnice, ki za časa sokolske slavnosti niti nekaj starih stolov a tega strelšča ni hotels posoditi, dasi je njen predsednik g. Luckmann sam z vso prijaznostjo dal na razpolaganje jahalnico.

Odgovor tržaškemu škofu.

Na najnovejše pastirsko pismo tržaškega škofa dr. Nagla smo mu Ricmanci dali najprimernejši odgovor: da mu sploh ne zaupajo in da se z njim sploh ne marajo pogajati. — »Edinost«, ki je toliko časa ali molčala ali pa ubirala najmilješe strune glede dogodkov v tržaški škofiji, pravi sedaj, da je ostala leto dni v rezervi in čakala, kako reši škof Nagl ricmanjsko vprašanje. Ker ni Nagl ničesar storil, hoče »Edinost« zapustiti svojo rezervo in se podati v boj za pravice našega jezika v cerkvi.

— **Laške obtožnice.** Na Go-riškem zapostavlja birokracijo še vedno slovenski jezik koder le more.

Tako n. pr. se je državno pravdinstvo v Gorici postavilo zadnji čas na stališče, da se ima izdelati laška obtožnica, če je skupno otočenih več Slovencev in le en sam Lah. Posledica tega je seveda laška obravnavna in laška razredba. Tako je bilo zaradi znanega pretepa v Rihembergu otočenih 5 Slovencev in 1 Lah — otočnica pa je bila laška, obravnavna laška, sodba laška. Državnega pravdinstva namestnik je bil toliko razumen, da je

poletel v Domžale tudi vrli ščenski »Sokol« pod vodstvom načelnika br. Kostenapfela; iz Kamnika pa je prihitelo prvo pevsko društvo »Lira«, da bi združeni proslavili ta pomembni narodni praznik. V ostalem se je udeležilo prireditve mnogo občinstva; posebno vrlo zastopani pa so bili Domžalci sami, katerim je bila prireditve namenjena. Knjižnico je otvoril predsednik »Prosvete« gosp. Adolf Ribnikar s predavanjem. Podevral je, da se morajo ljudje tudi potem, ko zapuste ljudeško šolo, nadalje izobraževati, kar najlaže store s čitanjem knjig. Na ta način se najlaže pobija nevednost, ki je na čemu priprostemu ljudstvu že toliko škodila. Omenjen je tudi žalostni razmerek v Domžalah. Nikdar bi se ne vgnjezdil tukaj tuje, če bi bilo tamnošje prebivalstvo dovolj izobraženo in samostojno. Nato je obširnejše govorilo o knjižnici sami, njeni vsebinai itd. Pred in po predavanju je pevala »Lira« s priznano popolnostjo več točk ter bila burno aplavdirana. Tudi »Domžalska godba« je marljivo spopolnjevala dnevnih red. Končno se je vpriziralo drugo deljanje »Desetega brata«, ki so ga igrali v občno zadovoljnost občinstva domači dijaki in kmečki fantje. Po napitnicah »Lira«, »Ščenskemu Sokolu« in »Prosveti« se je vnela živahnna prosta zabava.

— **Veselica, Bralnega društva na Delu** se je vršila v najlepšem redu in v popolno zadovoljnost nje prirediteljev. Da se vzdržimo načanje ocene, rečemo le, da so vsi diletanje storili svojo dolžnost in pri tem pokazali potrebovno izurjenost. Istotako so tamburaši in pevci zadovoljili navzoče občinstvo, katero je napolnilo vse premale prostore v posojilnici. Vabilo so se odzvali v častnem številu med drugimi sosedi tudi Trboveljanje. Zlasti se pa zahvaljujemo Zagorjanom za obilno udeležbo ter jim kličemo: na svodenje 25. t. m. v prijaznem Zagoru!

— **Planinci pozor!** V nedeljo 11. septembra se izroči prometu Kadilnikova koča na Golici in pri tej priliki priredi Slovensko planinsko društvo (jeseniška podružnica skupno z osrednjim odborom) večji izlet na Golico. Prijatelji planinstva, ne zamudite se udeležiti tega izleta! Za Golico je najkrasnejši razgled, posebno lep v sedanjem jesenskem času, pot pa čisto zložna. Za pijačo, čaj in juho, mrzle in tople jestvine bo zadostno preskrbljeno. Obljubljeno je sodelovanje pevskega zbera in vzornega kvarteta. Koroški rodomi so že prijavili svoj prihod; naj bude torej tudi gorenska stran in osobito Ljubljana častno zastopana ob slovesu prve otvoritve krasne nove planinske stavbe, na katero je slovensko občinstvo že več let težko čakalo. Odhod iz Ljubljane zjutraj ob petih s turistovskim vlakom, odhod z Jesenic na Golico ob sedmih; povratek z večernimi vlaki.

— **Na Jesenicah** osnuje akademijo državnemu »Prosvetu« v nedeljo dne 11. t. m. svojo II. potujejočo knjižnico. Otvoritev je zvezana s predavanjem in z veselicami, kjer sodeluje kvartet Črno Stegnar, Završan Šebenik iz Ljubljane, in s šaloigro J. Alešovca: »Nemški in sijaj«. Začetek ob 7. uri zvečer.

— **Vpoštevajte javne koncerte.** Z Jelenic se nam piše: Kakor se spozna popa po črni sukni, tako se spoznajo pristne katoliške gostilne na Savi po nedeljski godbi. — Ni je nedelje, da bi se iz gostila Arb, Markež in Jelenc — samo klerikalne gostilne, kjer se bere izključno le »Slovenec« — ne razlegala harmonika. Ko je opoldne pohobiči očitno odmolil »Gospodovo oznanjenje«, se otvoril ples. — Pleše se navadno pozno v noč, bolje, do ranega jutra. — Seve, vse na katoliški podlagi. — Presledke izpolnijo katoliški mladenci s tepežem in prelivanjem krvi. — Kako krasna in ljubezna je ta zabava za naše katoličane! — Ko so se tako s puščanjem krví nekoliko ohladili, pričnejo zopet z vrtenjem. Zadnjič smo imeli priložnost, v gostilni pri Markežu poslušati, kako je pokalo po katoliških luticah in videli smo, kako je to dobro in verno ljudstvo vihtelo nože. — No, mi se ne homo vznemiriali, če se tudi vsako nedeljo par klerikalnih oljkanec med seboj popolnoma ohladil. Za pohognega »Slovenca« stoji pa stvar drugačno, ker so to samo njegovi zavezniki in mu ne more biti kar vseeno, če se med seboj živinsko potolčejo ali ne. — Toda, vsakdo se moti, kdor misli, da je »Slovenec« kdaj našel še kako grajalno besedo za tako katoliško početje. Še nikdar, in tako je tudi sedaj ne bo našel! Drugače pač vtika povsed svoj radovendni nos in zategne brezverske liberalce, da jih potem v sobotni številki napada in jim krade čast. Vsake, še tako gorostasna laž mu pride prav, da le mirne ljudi zbada in brea. —

Zadnjo soboto se je držnil protestovati, da je imela jeseniška podružnica »Slov. plan. društva pogum, z veslico že ob 2. uru popoldne pričet. Oh, pobožnost pa tako! Šemo! protestujte rajši proti takosanim skatoliškim govednim sejmom, kateri so prirejajo redno vsako nedeljo, po klerikalnih pajzelnih. — Tam se prične s plesom že opoldne in ne čakajo do dveh. Čudno, da tegata ne veste, ne vidite in ne slišite, dočim vam je zoper liberalce znano vse polno laži. Vi, apostoli miru in sprave, to vas pač kaže v pravi luči! Kje je župnik Zubukovec z vsemi dovoljenimi in postavnimi sredstvi? Da, da, ta sredstva se uporablja, ali se vsaj skušajo uporabljati, le proti mirem liberalcem, sploh proti poštenim ljudem, kateri nočejo trobiti vrog katoliških grdob. Proti klerikalni lumpariji si tega ne upajo, da bi tako sami ne izdali prave svoje barve. Sicer pa to pravičnosti od teh faliranih koslov niti ne pričakujemo niti ne zahtevamo. Ima to je vse, kar smo hoteli našim potuhajenim duhovnim posadam povedati. — Sedaj pa le resite, da ni res. Slavno županstvo pa le prosimo, da vpoštevajo javno korist katoliškim gostilnam, kjer so nedeljski poboji na dnevnem redu, v bodoče licence za godbo kratkomalo odreče in tako bo vsaj deloma postavljen jez klerikalni bestialnosti. — Škandal!

— **Ponesrečil** je v Il. Bistrici neki zidar pri zidanju tovarne testenine. Padel je raz 4 nadstropje, ter se hudo poškodoval. Težko ranjenega so prepeljali v reško bolnico.

— **Ustrelil se je v Celovcu** 60 letni odvetnik dr. Gustav Traun, rodom Celjan.

— **V Nabrežini** so štrajkali brusilci kamenov tri tedne. Štrajk se je zdaj končal, ker se je ugodilo zahtevam delavcev.

— **Tečaj za čevljanje v Sežani.** Dne 5. t. m. se je v Sežani otvoril mojstrski tečaj za čevljanje in bode trajal do 1. oktobra. Učitelj je g. H. Hulka z Dunaja.

— **Pričetek šolskega pouka na učiteljišču v Kopru.** Vpisovanje za šolsko leto 1904/5 se bo vršilo dne 13.—15. septembra t. l. ob 9.—12. ure predpoldne. Dne 16. septembra se prične sprejemni in ponavljalni izpit, na vadnici pa redni pouk. V tečajih se le-ta prične s sv. mašo šele po dovršenih sprejemnih izpitih.

— **„Südmark“** je imela včeraj svoj občni zbor v Waidhofnu. Iz poročila posamezamo, da je imelo to Slovanom najbolj sovražno društvo tudi na Kranjskem 6 podružnic. Toda prispevki iz Kranjske so bili tako revni, da je osredno vodstvo pustilo podružnicam nele vse lastne dohodke, temveč jima je še prispevalo iz osredne blagajne 10%. Pa še vendar ne rešijo Kranjske za Germanijo.

— **Duhovnik ponesrečil.** Minoli teden so našli nekaj metrov od beneške meje na Kolovratu mrtvega kurata iz Dreke pod Livkom v Benetiji, g. Josipa Gošnjaka. Ponesrečil je na lov. Sodi se, da se mu je spodrsnilo, ker se je nahajal na višini s strmino iz samega kamnja, ter se je ubil. Našli so pri njem ves denar. Gošnjak je bil zaveden slovenski duhovnik.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tuk. deželnem sodišču.

1.) Andrej Črv, zidarski pomočnik v Ribnem, se je spoprijel z Janezom Janšem vsled prejšnjega prepira v neki krčmi v Ribnem. Oba sta padla na tla, ko je pa Janša vstal in krčmo zapustil. Črv stekel za njim in ga trikrat z nožem sunil v pleča in v leve podlehti. Obsojen je bil na 6 mesecev težke, s postom poštene ječe. 2.) Anton Žeber, dimnikarski pomočnik iz Kranja, je v Gradu pri Martinu Vrinskemu omotel. Drugi dan je pogrešila Vrinskova žena, da je mož zmanjkala 51 K vredna srebrna tobačnica, katero je prejšnji dan položila na neko omaro. Žebera so kot osumljence izročili okrajnemu sodišču v Radovljici, a tu je znal tako tajiti, da je bil iz zapora izpuščen. Šele čez 2 meseca je našel neki jetnik v slammici, kjer je obdolženec ležal, skrit tobačnico ter jo izročil sodišču. Obsojen je bil na 2 meseca težke s postom in trdim ležiščem poštene ječe. 3.) Luka Križaj, dinar, rojen v Skofiji Liki je nepoboljšljiv vlačigar ter se preživila z beračenjem. Prišel je tudi na Hrušico k nekemu tamojnemu krčmarju prosit jedila, in ga tudi dobil; a mesto zahvale je jel njegove otroke pretepati. Pozvanega orožnika je nesramno psoval. Ko ga je nato orožnik prijet in gnal k sodniji, je vpričo zbranih ljudi Boga in Mater božjo preklinjal. Obsojen je bil na 13 mesecev težke s postom poštene ječe. 4.) Matija Draksler, posestnika sin iz Spodnje Hrušice ima nezakonskega otroka s hčerjo Andreja Dežman. Obdolženca jezi, ker mora za otroka po 12 K na mesec plačevati; radi tega sta se v Korberjevi gostilni sprla in posledica tega je bila, da je Draksler

domov greda na cesti z nožem v prsa sunil Andreja Dežmana, a ga le lahko ranil. Obsojen je bil na 2 meseca ječe. 5.) Stefan Čičak v Zlataru na Hruškem doma, sedaj delavec pri zgradbi železnice v Hrušici, je kakor sam priznava, ko so se v Kunsteljevi gostilni delavci stepli, in jez v vrčkom po glavi udaril Vaclava Jirotva in ga nevarno poškodoval. Obsojen je bil na 6 tednov ječe. 6.) Egidij Šetina, sobni slikarski pomočnik iz Dravelj doma, je svojemu mojstru Francetu Baragu ob času, ko je še pri njemu delal, v večkratnih ugrabki izmaknil raznega, za ta obrt potrebrega orodja, v skupni vrednosti 59 K 10. Obsojen je bil na 6 mesecev težke s postom poštene ječe. 7.) France Fakin, krčmar v Bevsku, je svojo ženo Ano z greblio udaril po glavi; ko je padla, je pokleknil na njo in jo davil ter ji zlomil rebro na desni strani. Fakin se zagovarja, da se je žena v pijanosti sama poškodovala ko je padla. Ana Fakin se je poslužila postavne dobrote in ni hotela pričati proti možu. Fakin je bil obsojen na 1 mesec ječe, poštene s postom in trdim ležiščem.

— **Odbor tamburaškega in pevskega kluba „Zvonček“** naznana, da je svoje sedanje prostore opustil in se preselil k »Čenemu orlu« v Gospodskih ulicah št. 3.

— **Umrl je sinoči v deželnem bolnišnici** gospod Fran Kopetek, nadšporednik južne železnice, ki se je dne 6. t. m. v Št. Petru ponesrečil.

— **Posebni vlek** je došel v sredo iz Trsta na južni kolodvor ob 6. uri 20 minut zvečer s 475 Bavare, ki so bili v Palestini. Po obedu se je ob 7. uri 15 minut odpeljali v Ulm.

— **Javno nasilstvo.** Včeraj so se bili fantje v Pojhovem Gradeu nekaj spriši in je prepri postal tako resen, da je bilo sklepati, da se bode vnel tepež. Tamošnji postajevodja g. Anton Mehlje je šel nemirnež avarit, ki je pa naletel na odporn. Med tem, ko je povpraševal po vzroku prepira med drugimi fanti, se je začel vmešavati v njegovo službovanje Fran Hribenik, 29 let star, iz Bršl pri Pojhovem Gradeu in ni hotel na noben način dati miru orožniku. Vsačko svarilo je bilo brezuspodno in Hribenik je postajal vedno rabljatejši. Orožnik videč, da ne opravi z lepo ničesar, je nastavil Hribeniku puško in ga pozval, da se ima pokoriti. Ta je pa orožnik puško odbil ravno, ko je ustrelil, in v hipu sta priskočila še Hribenikova brata na pomoč in vzeela Mehletu puško. Orožnik se je potem branil s sabljo in je Franceta Hribenika na desni roki ranil. Ker je Hribenik uvidel, da ne more orožnika premoci, je vzel bratu puško in zbežal. Tudi brata sta jo odkurila. O tem je bilo obvezreno orožniško poveljništvo v Ljubljani, da je vse potrebno ukrenilo in tudi mestna policija. Fr. Hribenik je prenošil v nekem hribu, danes zjutraj se je pa peljal z nekim voznikom proti Ljubljani. Ko je na Viču zagledal zasledujočega orožnika, je skočil z voza ter tekel k progji južne železnice, tam pa je vrgel rjuho, v kateri je imel puško zavito, in neko grmovje in nesel ob progji prosto puško v mesto, in sicer v domobransko vojašnico, kjer je jo oddal. O tem je izvedeno orožništvo in policija, ki so mu šli takoj nasproti in ga aretovali. Njegovih dveh bratov baje še niso dobili.

— **V rešilnem vozlu umrl.** Danes zjutraj ob 8. uri so našli znaga zakotnega pisarja Aleksandra Grafnetterja, rojenega 1844. l. v Moravčah, pristojnega v Ljubljano, v šupi v Konjushih ulicah št. 6 onemoglega. Na lice mesta poklicani zdravnik, g. dr. Illner je konstatiral, da Grafnetter boleha na pljučni vedenici in je odredil, da so ga peljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, pa je že med potom v vozlu umrl. Kal bolezni je bilo preobil pitje žganih pijač.

— **Nazaj v Ameriko** se je včeraj odpeljal župnik milijonar g. Fran Košmrlj, ki se je pri odhodu izjavil, da najbrž ne bode svoje pravne domovine nič več videl. Ko so ljudje zaznali, da je g. Košmrlj na Kranjskem, je baje dobival toliko prosaških pisem na dan, da jih ni mogel prebrati. Tudi osebno je bil vedno nadlegovan. Košmrlj je bil baje jake radodaren, samo klerikalcev in škofa se je ogibal.

— **Onemogel je v srednji polodne v Dalmatinovih ulicah 78letni kočar Gregor Urankar** iz Aržiča pri Krašči. Prišel je iz deželne bolnišnice in ker je bil preslab, so ga morali prevesti znotraj.

— **Arestovan** je bil včeraj Henrik Jerman, rojen leta 1883. v Ljubljani in semkaj pristojen, ker je svojemu gospodarju, tovarnarju g. Juliju Kantzu poneveril 37 K.

— **Delavske gibanje.** V srednji polodne je odpeljalo iz Hrušice 13 Ogrov v Mura Kralja, 9 Hrvatov pa z Reko v Hrušico. — Včeraj sta se z južnega kolodvora odpeljala v Ameriko dva Slovence. — V Hrušico se je odpeljalo 30 Hrvatov.

— **Našel je slikevski vajenc** Fran Perko zavitek moškega porila.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri sv. vče na vrtu g. Mraka pri Levu v društveni koncert za člane. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. Začetek ob 8. uri zvečer. V sladkemu vremenu v salunu.

— **Brzoparnik „La Savoie“** francoske družbe (zastop potovna pisarna Ed. Smarda v Ljubljani), je odprt iz Havra 27. avgusta in srečno dosegel v New York 2. septembra. Vozil je 6 dni in 5 ur.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 28. avgusta do 3. septembra 1904. Stevilo novorojenčev 17 (= 23,25 %), mrtvorjenčev 4, umrlih 14 (= 19,35 %), med njimi so umrli za jetiko 1, za različnimi boleznjimi 13. Med njimi je bilo tujev 6 (= 42,8 %), iz zavodov 9 (= 64,2 %). Za infekciozni bolezni so oboleni, in sicer za škarlatiko 3 osebe.

— **Hrvatske novice.** — Volitev v Zlataru. Pri deželnem zboru volitiv za zlatarski okraj je bil izvoljen z veliko večino kandidat Starčevičeve stranke prava Dragotin pl. Pisac Šćić proti dr. Peru Magdiću, ki je kandidoval na program hrvaške stranke prava. Sumljivo je, da se te izvolitve na »Slovenec« veseli. — Velika beda grozilj hrvatskemu Zagorju, ki je itak preobljedeno, a v sledi letosne suhe pridelki komaj zadostuje za jesenske mesece. — Izvoz sena iz Bosne na Hrvatsko je zopet dovoljen. — Zaradi demonstracij v Osekusu so zaprli mnogo srednješolskih dijakov. — Madjarizacija na Hrvatskem. Graščakoma v Jankoviću in Tütörky (Slavonija) se je dovolilo, da ustanovita zasebne madjarske šolske za otroke svojih uslužencev in delavcev.

— *** Najnovejše novice.** — Novo poslopje ogrskega parlamenta začnejo graditi to jen.

— **Knez Herbert Bismarck** se je zatrulil z ostrigami.

Njegovo življenje je v nevarnosti.

— **Vojaški manevri na Nemškem** so tudi skoraj povsod odpovedani zaradi pomanjkanja pitne vode.

— **Umrl je na Češkem prijor** malaškega reda, grof Gvido Thun-Hohenstein, tajni svetnik in prvi deželnih prelat, 81 let star.

— **Zajugoslovansko razstavo v Belgradu** je daroval belgrajski mestni zastopnik 2000 dinarjev.

— **Brezvesten odvetnik.** Dunajski odvetnik dr. L. Herz, ki se je pred pao dnevi ustrelil, je posoveril vsem svojim klijentom ves denar. Poneverjena svota iznaša nad milijon kron. Mnogo rodbin je spravil na hrvatsko palico. — **Beg princezinja Lujize Koburške.** Pravni zastopnik Matašić, dr. Stimmer, se je odpeljal z Dunajem v Pariz

Sredstvo, mora vsled svoje sestave biti tudi precejšnjega učinka. Je velike vrednosti za zdravnika in za pacienta. — **Zelenilo vino lekarja narja Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti se odlikuje po tem, da obsega v resnični naznaceno množino železa. — Zunanja naročila po povzetju.** 1264-14

Kalodont
Se dobi povsod!
26 neobhodno potrebna zobna Crème 4:
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. septembra: Franja Fabiani, trgovskega sotrunika žena, 52 let, R-siljeva cesta št. 1, jetika.

Dne 7. septembra: Peter Puch, delavčev sin, 2½ mes., Razpotne ulice št. 6, črevesni katar.

Dne 7. septembra: Anton Kerlin, delavčev sin, 13 let, Dunajska cesta št. 6, jetika. — Fran Češnovar, abiturijent, 23 let, 22 let, Sv. Floriana ulice št. 16, jetika.

V deželnini bolnic:

Dne 31. avgusta: Marija Kolbič, likarica, 50 let, Vitium cordis.

Dne 2. septembra: Ivan Slak, kajžar, 64 let, Dementia senilis.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 7. septembra 1904.

Naložbeni papirji.

	Dena	Blago
4% / majeva renta	99:30	99:50
4½% / srebrna renta	100:10	100:30
4% / avstr. kronska renta	99:30	99:50
4% / zlata	119:15	119:35
4% / ogrska kronska	97:10	97:30
4% / posojilo dežele Kranjske	118:90	119:10
4½% / posojilo mesta Šibenik	99:50	101:—
4½% / Zadar	100:25	101:25
4½% / bos.-herc. žel. pos. 1902	100:70	101:70
4% / češka dež. banka k. o.	99:60	100:—
4% / ž. o.	99:60	99:90
4½% / zst. pisma gal. d. hip. b.	101:50	102:50
4½% / pest. kom. k. o. z.	100:—	100:—
10% / pr.	106:60	107:50
4½% / zast. pisma Innerst. hr.	100:50	101:—
4½% / ogrske cen.	100:60	101:60
4½% / dež. hr.	100:20	101:20
4½% / z. pis. ogr. hip. ban.	100:—	100:—
4½% / obl. ogr. lokalnih žel.	100:—	100:—
4½% / obl. češke ind. banke	100:—	100:—
4% / prior. Trst-Poreč lok. žel.	100:75	101:75
4% / prior. dol. žel.	98:50	99:10
3% / juž. žel. kup. 1/1/	306:85	308:85
4½% / avst. pos. za žel. p. o.	101:10	102:10

Srečke.

Srečke od 1. 1854

„ „ 1860 1/5

„ „ 1864

tizske

zem. kred. I. emisije

„ „ II.

ogr. hip. banke

srbske & frs. 100'—

tureške

Basilika srečke

Kreditne

Inomoske

Krakovske

Ljubljanske

Avst. rud. križa

Ogr.

Rudolfove

Salebarske

Dunajska kom.

Delnice.

Južne želzeznice

Državne želzeznice

Avstr.-ogrskie bančne delnice

Avstr. kreditne banke

Ogrske

Zivnostenske

Premogokov v Mostu (Brux)

Alpinske motan

Praške žel. in dr.

Rima-Murányi

Trbovljske prem. družbe

Avstr. orožne tovr. družbe

Ceske sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laški bankovci

Rublji

Dolarji

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 9. septembra 1904.

Termin.

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 10:60

RZ " maj 1905 . . . 50 " 10:90

" oktober 1904 . . . 50 " 7:90

Koruzna . . . september . . . 50 " 7:38

Oves . . . oktober . . . 50 " 7:11

" maj . . . 50 " 7:40

Efektiv.

5—10 vin. višje.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306 2. Srednji zračni tlak 736:0 mm

Čas Stanje Vetrski Nebo

opazovanja barometra v mm temperaturo v °C

7. 9. zv. 739:5 15:0 sl. jvzhod jasno

8. 7. zj. 740:1 11:0 sl. jjzhod megla

2. pop. 738:7 22:8 sl. jug pol. oblač.

Srednja temperatura srede in četrtka: 15:7° in 16:7° — normale: 16:0° in 15:9° — Mokrina v 24 urah: 0:0 mm in 27 mm.

Mesto posebnega obvestila.

V veliki žalostijavljamo, da je naš blagi oče, oziroma stari oče in tast, gospod 2583

Matija Zupanc
hišni posestnik

po dolegi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, v 81 letu starosti danes v Gospodu zaspal.

Pogreb bude v petek, dne 9. septembra t. l. ob 5. uri popoldne.

V Kranju, 7. septembra 1904.

Dr. Fran Zupanc, c. kr. dež. vladni svetovalec in dež. sanitarni referent, Ignacij Zupanc, župan, sinova. — Karolina in Apolonija Zupanc, hčeri. — Marija Zupanc roj. Pleweissova, sinaha. — Fran, Ernest, Viktor in Mira, vnuki.

Tužnim srcem nasnjamamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče, brat in stric, gospod

Fran Kopetzky
poduradnik južne železnice

včeraj ob 4/7. uro zvečer po kratkem in vesel ponosenčenja zelo mučnem trpljenju v starosti 54 let, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega nepozabnega se vrši jutri v soboto, dne 10. septembra t. l. ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice Sv. Krištofa.

Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, 9. septembra 1904.

Ana Kopetzky roj. Vladmar sopraga. 2594

Ivan Franja, Leopoldina in Adela sin. hčere.

Avgust Kopetzky brat.

Lina Korčo rojena Kopetzky sestra.

Vsi netjaki in netjakinja.

se

in

čistijo

brez

hitro

truda.

VARSTVENA ZHANKA.

Snaži in lika ob enem

vso hišno in kuhinjsko opravo.

Pravi zaklad za gospodinjo!

se

in

čistijo

brez

hitro

truda.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni

vlek v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selzthal v Aussee,

Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linu via Amstetten. — Ob 5. uri 5 m

zjutraj osebni vlek v Trbiž, ob 18. septembra ob nedeljah in praznikih — Ob

7. uri 5 m zjutraj osebni vlek v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Heb, Francovce vare, Karlove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m

dopoldne osebni vlek v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, — Ob 12. uri 10 m popoldne osebni vlek v Podmart-Kropo le ob nedeljah in praznikih ob 2. junija naprej.

— Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlek v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob Jezeru, Inomost, Bregen, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovce vare, Karlove vare, Prago, (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri 50 m zjutraj osebni vlek v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop istotako. — Ob 2. uri 10 m popoldne osebni vlek v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBL